

آیا بنده وکیل

حضانت کودک پس از فوت پدر شفاف سازی یک باور اشتباه

اگر گذرستان به دادگستری بیفتد با مردم نگران و آشفته‌ای مواجه می‌شوید که معمولاً به دلیل عدم آگاهی و آشنا نبودن به قانون کارشان به آنجا کشیده شده است. قطعاً اگر مردم بدانند چه حق و حقوقی در زندگی دارند، با مشکلات کمتری مواجه می‌شوند. بر همین اساس هر هفته در این بخش با همراهی **نسیم احمدی، کارشناس حقوقی** به بررسی اجمالی یک موضوع حقوقی مربوط به خانواده می‌پردازیم.

یکی از پرسش‌های حقوقی پرتکرار در پرونده‌های خانوادگی، به وضعیت حضانت فرزند پس از فوت پدر بازمی‌گردد. در نگاه قانون مدنی ایران، حضانت یعنی نگهداری، تربیت و مراقبت از کودک با ولایت تفاوت دارد. حضانت بیشتر به امور روزمره و عاطفی کودک مربوط می‌شود، در حالی که ولایت، ناظر بر امور مالی و حقوقی اوست.

براساس ماده ۱۱۶۹ قانون مدنی و تفسیر عرفی و قضایی از آن، در صورت فوت پدر، حضانت فرزندان صغیر برعهده مادر خواهد بود. این موضوع، چه برای فرزندان دختر و چه پسر تا سن بلوغ شرعی آنان (۹ سال تمام برای دختر و ۱۵ سال تمام برای پسر) صادق است. با این حال، برخی تصور می‌کنند که پس از فوت پدر، حضانت باید به پدر بزرگ پدری یا جد پدری واگذار شود. این تصور اشتباه است؛ چون قانون صراحتاً مادر را اولویت اول حضانت پس از فوت پدر می‌داند، مگر این‌که دادگاه به دلایل موجه مانند عدم صلاحیت اخلاقی یا روانی مادر، تشخیص دهد حضانت به فرد دیگری واگذار شود. البته در کنار حضانت، ولایت فرزند همچنان با جد پدری باقی می‌ماند و مادر نمی‌تواند مستقل درباره امور مالی کودک تصمیم‌گیری کند، مگر با اجازه دادگاه.

در نتیجه، پس از فوت پدر، اگر مادر واجد شرایط قانونی باشد، مهم‌ترین و نزدیک‌ترین فرد برای نگهداری فرزند خود است و قانون نیز این حق را برای او به رسمیت شناخته است.

بررسی دلایل عدم مراجعه بعضی افراد به روان شناس در آستانه روز «روان شناس و مشاور»

وقتی سلامت روان هنوز در حاشیه است!

سما نه معماریان

مدرس دانشگاه و روان شناس

هر سال، نهم اردیبهشت، به نام روز

«روان‌شناس و مشاور» در تقویم ما

ثبت شده است. روزی برای یادآوری

نقش، کلیدی کسانے، کہ ہے، ہماہو، ہے، نسخہ و ہے، حا قوی حرا حے، اما با نگاہے، عمیق،

چرا و چه باید کرد؟

روان درمانی و مشاوره، نه فقط برای بیماران روانی، بلکه برای هر انسانی در هر مرحله‌ای از زندگی می‌تواند مفید باشد؛ از کودکانی که با اضطراب جدایی دست‌وپنجه نرم می‌کنند تا نوجوانانی که در بحران هویت گرفتارند، زوج‌هایی که به دنبال ارتقای رابطه‌شان هستند و سالمندانی که با تنهایی و سوگ دست‌به‌گریبان‌اند.

اما چه چیزی مانع مراجعه مردم می‌شود؟ یکی از مهم‌ترین موانع، برچسب‌های اجتماعی است. واژه‌هایی چون «بیمار روانی»، «خل وضع» و «دیوانه» در ادبیات روزمره ما هنوز با مفاهیم روان‌شناختی گره خورده‌اند. مردم از قضاوت دیگران می‌ترسند و نگرانند که مبادا اطرافیان فکر کنند «مشکل روانی دارند» مسئله دیگر، ضعف آموزش عمومی درباره اهمیت سلامت روان است. برخلاف سلامت جسم که از دوران مدرسه با آموزش بهداشت فردی، تغذیه سالم و ورزش آشنا می‌شویم، سلامت روان در برنامه‌های آموزشی جایی ندارد. کمتر کسی در سنین پایین می‌آموزد که

در جامعه‌ای که سال‌ها رنج و تاب‌آوری را فضیلت می‌دانست و «خودم حلش می‌کنم» شعار ناگفته هر بحران خانوادگی، عاطفی یا فردی بود، مراجعه به روان‌شناس نشانه ضعف تلقی می‌شد. بسیاری از ما یاد گرفته‌ایم که دردهای درون را پشت لب‌بندها پنهان، مشکلات ارتباطی را با سکوت و تحمل رفع و رجوع و اختلالات روانی را انکار کنیم یا با برحسب «حنون» از آن بگریزیم.

در چنین بستری، طبیعی است که روان‌شناسی و مشاوره جایگاه نه‌ای‌نه‌ای در فرهنگ عامه پیدا نکند. بسیاری از افراد (حتی تحصیلکرده‌ها)، تنها زمان مواجه با بحران‌های حاد مثل طلاق، افسردگی شدید یا بحران‌های خانوادگی جدی، آن‌هم با فشار اطرافیان به روان‌شناس مراجعه می‌کنند و متأسفانه اغلب افراد همچنان از مراجعه به مشاور، آن‌هم به‌صورت داوطلبانه و پیشگیرانه، می‌گریزند.

دلایلی برای عدم مراجعه به روان شناس

اما روان شناس کیست؟ روان شناس، پزشک نیست، قاضی نیست، موعظه گر هم نیست. روان شناس متخصص شناخت رفتار، ذهن، هیجانات و روابط انسانی است. او کسی است که با ابزار علم، بدون قضاوت و با مهارتی حرفه ای در کنار ما می ایستد تا خودمان را بهتر بشناسیم، مسیرهای ذهنی مان را بازبینی کنیم و یاد بگیریم چگونه با زندگی و چالش هایش بهتر کنار بیاییم. واقعیت این است که

توضیح برای رمز جدول:

بسیار از حل کامل جدول از پشت سرهم قرار دادن حروف خانه‌هایی که با عدد مشخص نشده اند رمز جدول به دست می‌آید.

تعداد حروف رمز جدول در هر شماره می تواند متغیر باشد.

طراح: بیژن گورانی

[illegible]